

نقدی بر گزارش ترکیبات در حاشیهٔ مرزبان نامهٔ دکتر خلیل خطیب رهبر

عصمت التیامخوا

۱- کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی - دانشگاه تهران

چکیده

زبان را شاید بتوان شگفت‌انگیزترین توانایی بشر، و ارزشمندترین موهبت خداوندی به بشر دانست. اگر زبان نبود، ارتباط نبود، اجتماع نبود، و مهمتر از همه ادبیات، این ارزشمندترین هنر نوع بشر، هم نبود. اما هر زبان را مجموعه دستوراتیست و زبان فارسی هم دستور خاص خود را دارد. دستور زبان فارسی منبعث از متون نظم و نثر پارسی از گذشته‌های دور تا امروز است. از جملهٔ متون زبان پارسی مرزبان نامهٔ سعدالدین وراوینی است. متنی که در قرن هفتم به نثر مصنوع تحریر، و به انواع آرایش‌های ادبی و نکته‌های گوناگون دستوری مزین شده است. کتاب مرزبان نامه را دکتر خلیل خطیب رهبر گزارش کرده تا دانشجویان و مربیان زبان فارسی را به کار آید؛ اما در توضیح و گزارش برخی نکته‌های دستوری دچار سهو و اشتباه شده است. اگرچه استاد دانشمند نامبرده زحماتی گران ارج و شایستهٔ ستایش در این زمینه متحمل شده، لکن اندیشهٔ آدمی از سهو و خطا میرا نیست. مقاله حاضر بر آن است تا این لغزش‌ها را نشان دهد و گزارشی دوباره و درست برای آن نکات ارائه کند، شاید برای دانشجویان زبان پارسی و خوانندگان متن مرزبان نامه مفید فایده باشد.

واژگان کلیدی: مرزبان‌نامه، خطیب رهبر، دستور، انواع اضافه